

Drents Archief
1722/129

JOURNAL

van de zeiltocht door Friesland met "De Luië Dirk"

Aan boord :

Mevrouw de Milly van Heiden Reinenstein

Mejuffrouw Hückeriède

L. A. de Milly van Heiden Reinenstein

Cornelis Fangman

Hugo Huysen van Kattendyk

J. W. van de Wall Bake

P. de Milly van Heiden Reinenstein.

Schipper : Roelof van der Meulen.

Woensdag 20 Juli 1927

Ten 11.05 ure per Protos auto vertrokken van huis "Weldam". De wagen is vrywel volgeladen. Lout, Pim, Corle, Hugo, Uffie en ik; verder vele bagage, koffers, dekens, tenten, beugels enz. enz. Arriveeren zonder ongevallen spoedig te Zwolle, alwaar een kleintje koffie en jongelui spuitwater. Uffie gaat van hier met trein, waarin Moeder te treffen. Wy ryden door tot door Meppel naar hôtel van Mej. Wed. H. Kwint.

Hier dejeuneeren wy met ham, gebakken eiëren en kaas, waarna doorgedaan naar Grouw. Geen byzonderheden onderweg. Ten 4 ure aankomst op de kade, "De Luië Dirk" ligt ter reede. Na een kort bezoek by Wester wordt de boot bezocht en met vreugde geconstateerd, dat alles by het oude is gebleven. Spoedig worden de kooien verdeeld, de bagage aan boord gebracht en uitgepakt.

Het is mooi weer en belooft wat voor de toekomst. Wy gaan echter na kennis making met Schipper Roelof v.d. Meulen, welke heel geschikt lykt, eerst nog met de auto naar het station, alwaar Moeder en Uffie prompt arriveeren. Ryden hen naar hotel Oostergoo van Jan Dokter, om na de auto te hebben gestald aan den oever van Pik-meer op terras van Dokter thee te gebruiken.

Na een lekker maal by Dokter gaan jongelui 's avonds de eerste inkoopën doen, waarna aan boord om het schip wat te verhalen naar open water ter overnachting. Eerst nog even met jongens in de byboot, dewelke niet nieuw meer, doch gemakkelyk te roeiën.

Hugo en Lout toonen hun zwemprestaties door flink eind te zwemmen, terwyl Pim na een kort bad weer in de boot kruipt. Moeder en Uffie hebben ons aan boord gebracht, doch vertrokken ter overnachting in hôtel.

Om 10 uur liggen wy eindelyk in kooi, waar de eerste nacht steeds is om te wennen aan ruimte. Toch komen allen in slaap, noodig om kracht op te doen voor komende dagen. - .

Donderdag 21 Juli.

Wind Oost, betrokken lucht met iets licht in het Oosten. Zyn tydig uit kooi, halen Moeder en Uffie, Lout neemt enkele foto's, waarmede zeilen gheschen om te trachten Sneek te bereiken via Vyde Ra, Birstumer rak, Zylroede, Akkrum, Meine Sloot, Terhornster poelen, Terhorn sluis, Sneekmeer, Sneek.

Wy hebben een zacht briesje schuin tegen, doch blykt wind te krimpen, zoodat heelen dag tegenwind. Hierdoor zoo nu en dan in de lyn. Eerst Roelof met Pim, dan met Uffie, die het schippen ook wil leeren.

Hugo vindt dit nog niet erg prettig, waarom die later eens in 't lyntje.

Op het Sneekmeer een bons, schuit zit vast op z.g. Gravin=neweg, een bank dwars door Friesland volgens Roelof.

Na eenig gemanoevriereer schip weer los en laveeren verder. Wind byna geheel ~~xxxxxx~~ weg, zoodat R. en ik aan de boomen, doch laatste eind tot Sneek weer goed en kunnen by de wind zeilen.

By Akkrum zagen wy nog by de werf van Wester een schulten=huis vol mooie jachten.

Na aankomst te Sneek diner : biefstuk, aardappelen en sla. Corle en Lout goede koks. Hugo en Pim stuurlii.

In Akkrum wist Hugo de spinakkerboom te doen bezwyken en zelf buiten boord te glyden; bleef gelukkig op armen hangen, zoodat alleen natte beenen, wat gemakelyk te verhel=pen.

Te Sneek boodschappen gedaan, thee gedronken en jongelui kattedwaad uitgehaald ("die Nase")

Daarna om 10 $\frac{1}{2}$ ure ter kooi voor welverdiende rust. Moeder en Uffie in hôtel te Sneek.

Vrydag 22 Juli.

Wind West, lucht betrokken met zoo nu en dan opklaren. Staan om 7 uur op. Ontbyten, inkooppen : brood enz. Besluiten te gaan naar Echtenerbrug, waar ook hôtel, zoodat Meeder en Uffie sich niet te zeer hoeven te behelpen. Kunnen by blyvenden wind geheel zeilen. Om 8.45 ure komen dames aan boord. Moeten by Waterpoort wachten wegens gesloten brug.

Na water ingenomen te hebben nog even aan de boomen en door de brug de Woudsloot in, waarna de zeilen omhoog en kunnen wy met wind aan stuurboord voor 't gemakkelyk bezeilen. Passeeren de Brekken en het oude kerkhof, de Langweerder Wielen en gaan daarna in de

Om + 11uur een kommetje koffie drinken; gooiën daar het vry stevig waait de zeilen neer en leggen langs den wal. De jongens die 's avonds op veel zuurtjes en ander snoep= goed zuigen en daardoor laat gaan slapen ondanks vader=lyke vermaning (zelfs een dreigement met een pak voor de broek is soms noodig) zien er eerst wat moe uit, zyn nog stil en zullen van avond vroeg in de kool geduwd worden. Als het weer wat wil, gaan we van middag nog zwemmen ook. Lout probeert ons in de kajuit by de koffie te fotografeeren. Pim neemt een tjalk. Na 1/4 uur gepauseerd, door=gezeild. Passeeren Scharsterbrug en kunnen doorzeilen tot waar de Scharster Ryp naar het Zuiden buigt. Hier wind pal tegen, leggen aan wal om te gaan trekken tot het Tjeuken meer, doch wordt met motorsleepbootje accoord getroffen voor f. 1,50 ons te sleepen tot op de meer. (Eerst werd f. 3 gevraagd)

By het baken voor in de meer tros los gegooid en anker uit. Lout en Corle weer aan boord, die op sleepboot gestuurd hadden en zulks "fyn".

Vergeet te vertellen, Hugo kans zag om toen wy met sleepen begonnen, over boord te springen, zoodat klats nat. Kleerek uit en in 't want gehangen ter droging en andere kleeeren aan.

Op de Tjeuke Meer voor anker; koffie-maal gebruikt, waarna zeilen omhoog en tegen Z.W. wind in gelaveerd.

Eerst richting Echtenerbrug, besluiten echter te trachten nog te Sloten te komen, wat zeilend gaat tot Folleg (brug), daarna boomend tot spoorbrug, waar wind naar het Westen geloopen, zoodat pal tegen. Stryken mast en zullen trekken.

Lout en Corle met bootje aan het roeien en kunnen niet meer meekomen.

Koelof in de lyn; ik geef roer over aan een der jongens, spring aan wal om Lout en Corle te helpen en weet hen weer vóór we aan de Grootte Brekken zyn aan boord terug te brengen.

By Grootte Brekken mast weer op, zellen omhoog en na eenig geploeter om open water te krygen, zellen we tegen wind in over. De Kromme EE van Brekken tot Brandmeer wordt door my met Lout aan de lyn getrokken. Corle tracht ons ook te helpen.

De Brandmeer wordt weer overgezeld, waarna nog een eindje aan de boomen en Sloten zeilend bereikt wordt. Hier wegens late uur, 8 uur ruim, maal, bestaand uit spiegeleieren met ham. Pim en Hugo nemen nog gauw een bad. Ik deed het op het Tjeukemeer met Uffie, zoodat Lout en Corle heden niet te water.

Na thee gedronken om 9.45 uur Moeder en Uffie naar hôtél, wat primitief en om 10 uur alles stil na vaderlyke vermaning. Als nachtdronk nog eenige fleschjes champagne-cider.

Zaterdag 23 Juli.

7.45 uur ontwaken, lucht blykt by opening van de kajuitdeur zwaar betrokken, terwyl erg builig. Wind West-Zuid-West. Nadat Moeder en Uffie uit hotelletje zyn gekomen, wordt eerst een auto genomen om naar Wychel te gaan, alwaar in kleine kerk zeer mooi grafmonument van Menno van Coehoorn, hetwelk door Fransche soldaten geschonden. Na terugkeer wordt aan boord les gegeven in zingen en rekenen aan Slotensche jongens. Na de ontbytboel opgeruimd, wordt zeilklaar gemaakt en gaan we onder zeil naar Heeg. Op Slotermeer is wind zeer hard, zoo niet een storm, die nog steeds toeneemt. Schuit danst lekker op de golven, doch blykt geen beste zeiler. Na het passeeren van Slotermeer, hetwelk lekkere golven had, naar Woudsend; hier de brug door en krygen het nu in den wind. Schuit kan in het nauwe vaarwater niet kruisen, zoodat toen weer een erge bui kwam schuit aan den wal en zellen neer.

Juist in tyd, wand harde rukken en regen. Wind blijft toenemen, eten daarom maar om 11 uur eenige kadetjes met koffie. Gaan om 1½ uur koffiedrinken, trachten tusschendoor een vischje te vangen, hetwelk niet wil lukken.

Het weer wordt slechter en slechter, zoodat nu de Heerger over te gaan te gewaagd is met de Luie Dirk.

Blyven dus voorloopig liggen wachten op beter weer.

Jongens stoeien, spelen ambulance en wandelen naar Woudsend. Een der knapen en wel Hugo weet voor de derde keer gogeeltelyk te water te gaan en wel nu alleen een paar natte beenen.

Op het oogenblik zitten allen in kajuit. Roelof heeft aangekondigd, dat thee "bruin" is.

Lout en Corle, die naar Woudsend waren, hadden idealistische plannen om te kiezen tusschen allerlei jachten.

Corle zou altyd een "vrybuiters" kiezen, Lout of een jachtje of tjotter.

We gaan weer door na dit op verzoek geschreven intermezzo.

Allen thee en drabbelkoken, tractatie van Moeder, die schipper, Uffie en my van morgen op port tracteerde.

Alle bedden zyn weer eens opgeschud en opgemaakt nadat van te voren Moeder, Uffie en ik getracht hebben een tukkie te doen.

Alles vliegt naar buiten, daar voor den wind een boeier passeert, en wel de Nyord, geheel dichtgereefd zeil in de gei met klein stormfokje.

Met zang enz. wordt in en buiten cockpit de tyd verkort.

Pim, die achter op schip staat, springt voor de variatie op het gezegde dit niet te durven pardoes van het schip in het water en komt natuurlyk onder luid gebrul en groot gejuich even later kletsnat en druipend weer aan boord. Hy wordt in de cockpit ontkleed en kreeg reep kwatta (evenals de rest). Zyn kleeren worden overal in het want gehangen ter droging.

De wind blijft op het randje van storm, zoodat we stil blyven liggen.

We gaan nog wat zwemmen, nl. Uffie, die er vanwege de diepte, stroom en nattigheid maar even 3/4 in gaat, Hugo, Lout en ik.

Daarna wat spelen waarna het diner bestaande uit biefstuk, andyvie, aardappelen, gekookte eieren en meloen, met zeer veel smaak wordt verorberd. Uffie krijgt het op haar maag; koude en nattigheid van het water. Een goede remedie blijkt een glaasje genever met suiker.

Na een uurtje gaan Moeder en Uffie naar Woudsend, waar een zeer primitief hotelletje.

Lout zet daar Roelof naar Woudsend is om melk, boter enz. te halen en om zich voor den Zondag de baard te laten krabben, een bakje thee, wat er heerlijk invalt en wordt geapprecieerd.

Gaan + 10 uur ter kooie.

Waar Pim "zeer" beangst over lot van Roelof, die nog niet terug en die de door Corle niet vastgelegde boot, die was weggedreven, zal terugbrengen. Om onrust van Pim te verdryven gaat Hugo telkens in pyama in cockpit de duisternis inturen, hetgeen niets helpt. Eindelyk wordt geplas van roesriemen vernomen en Pim weer gerust, zoodat we kunnen gaan slapen --.

Zondag 24 Juli.

Om 8 uur + begint er leven in de kooien te komen en gaan Corle, Lout en ik ons een voor een aankleden. Ter eere van den Zondag worden alle tanden gepoetst en de gezichten gewasschen. Roelf heeft lekkere thee gezet en gaan wy ontbyten. Hugo is intusschen by Pim in de kooi gekropen en vermaken deze zich met gyntjes over Brummen, Vorden en meerdere geestigheden, terwyl het Groningsche Volkslied " 't Peerd van Oome Loeks is dood " luide in de kooi wordt uitgegalmd, hetgeen mooi klinkt, daat het orgaan van Pim lichtelyk door schorrigheid is aangedaan.

Moeder en Uffie verschynen intusschen aan boord, waar nog steeds twee knapen ter kooie, welke door Uffie worden "ontdekt"

Het blijkt, dat het hôtel in Woudsend de Scheveningsche hôtels kan evenaren. Na door gelagkamer en feestschuur te zyn gegaan, werden 2 kleine kamertjes gevonden met houten ledikantjes en smerige handdoeken.

Moeder en Uffie waren door een dun schotje gescheiden. Toen ze naar W. C. moesten, moesten ze het heele hôtel weer door om buiten in den tuin een p.p.doos te vinden. Het ontbyt maakte veel goed.

Intusschen zyn allen weer goed en wel levend en gezond aan boord.

De wind is W.Z.W., een weinig kalmer dan gisteren, terwijl ook de regen niet meer is. Verder begint een enkele zonnestraal door de wolken te breken, en denken we straks onder zeil te gaan.

Moeder en Uffie maken de kajuit en bedden in orde, waarvoor dank verschuldigd, en Pim en Hugo scheppen de byboot uit.

Om 10½ uur onder zeil; trachten het Heeger-meer te bereiken, doch recht in den wind; boot verliest in het nauwe water, zoodat na vergeefs eenigen tyd gewurmd te hebben, eerder achter- dan vooruit, besluiten terug te zeilen via Woudsend en zoo Heeg binnendoor te bereiken. Tot de vaart naar Heeg gaat alles goed, doch daar weer hetzelfde spelletje; boot kan het in den wind niet halen. Bovendien knapt de gaffel finaal af, zoodat aan den wal en zeilen neer.

Kopje koffie en kook. Even gevischt en vangt Corle een witvischje van 3 cm., wat hy met een edelmoedig gebaar weer teruggooit in het water.

Hierna Lout met my aan de lyn, later bygestaan door Hugo, die de weiden erg vuil en hobbelig vindt.

Kunnen zoo tot dicht by Heeg komen. Hierna Roelf en ik aan de boomen en gaan via Heeg tot begin van de meer, waar boot aan wal en koffietafel aangericht.

Hierna wordt nog getracht een vischje te verschalken, doch zonder het minste succes.

Een rositochtje met Lout en Pim de meer op, loopt af zonder ongelukken.

Hierna met Corle, Uffie en Hugo. Deze laatste vóór op de boot. Eenige golfjes bespoelen zyn achterkwartier, zoodat dit geheel doorweekt.

Na behouden terugkeer weet Hugo nog een paar natte voeten op te loopen, zoodat dese nu weer in het want zullen moeten tegelyk met zyn broek. Gelukkig de andere weer droog.

Lout gaat met Pim per boot eieren halen, 15 stuks voor 7 cent. Hierna thee.

Jongens een vooréén naar W. C., hetgeen aanleiding tot aardig spel, hetgeen Moeder benauwdheid bezorgt, zoodat Corle van zyn zetel wordt verjaagd om Moeder te verlichten.

Kousen van Hugo te drogen, over boord gewaaid, doch gelukkig één weer opgepikt.

Corle wil gaan roeien, maar Lout maakt boot los en Corle is beangst, springt weer aan boord. De boot drijft weg met wind naar overkant. Gelukkig dadelyk gemerkt.

Hugo, Lout en Pim wedyveren om hun kleeren uit te gooien en om boot zwemmend terug te halen. Lout kon zyn zwempak niet vinden, springt daarom in natura te water en zwemt naar boot. Pim volgt gedost in badpak, terwyl Hugo te land rondspringt in rose pak No. 45.

Na met een puts water te zyn overgoten, gaat ook Hugo geheel te water en zwemmen de knapen lustig. Hugo speelt een aardige commedie en roept: "O lieve Moeder" Corle is nog steeds verkouden en zwemt alleen op het droge. Straks gaan we aan tafel; 't zal wel smaken! Menu: Worstjes, eieren, slaboontjes, aardappelen en meloen toe.

Na tafel een spelletje op de weids, waarna we met ons allen naar Heeg gaan ter bezichtiging stadje. Hier blykt het succes der jongelui overtuigend. Een schare van jeugdige schoonen, geheel onder bekoring van zooveel mannelyke schoonheid, volgt onze jongelingen eerst met bewonderende oogen en daarna in eigen persoon, zoodat de wandeling door Heeg gelykt op een grootschen optocht.

Hugo heeft succes met zyn geleende schoenen. Opmerkingen als: "die zwartkop" enz. bereiken onze ooren, Heelkas wordt niet alles verstaan.

Begeven ons naar hôtél, waar waard, welke behalve boer ook nog organist. In hôtél kopje thee, bier, spuitwater en muziek door de waard op half vergane piano gemaakt, hetwelk zeer gewaardeerd.

Corle geeft teekenen van ongesteldheid; het blykt zyn buik soms pyn doet en drinkt hy dan altyd warme thee, 't welk probaat middel moet zyn. Hebben dus goede hoop.

Keeren 9.15 ure naar boord terug. Moeder blyft in hôtél, Uffie gaat even mee om taschje te halen enz., daarna door Roelf naar hôtél gebracht, alwaar naar lands gebruik het gemak in tuin. Jongens spoedig uitgekleeed en in keei. Corle gauw in slaap, 't welk met thee goed zal werken. Pim en Hugo klitsen nog wat, daarna algeheele rust.--

Maandag 25 Juli .

Wind West-Noord-West. Jongens beginnen te 8 uur te ontwaken.

Corle weder hersteld, zoodat de proef op de som en hulde aan den uitvinder van de thee.

Ten 9 ure Moeder en Uffie aan boord, die zeer primitief genachtrust, met gezelschap van gemeenschappelyke vloot en verder boven kwalyk riekende meststal. Overigens alles goed en menschen welwillend.

Jongens gaan inkoopen doen en nadat Roelf naar stad is geweest, welke terug met yvakkundig gerepareerde gaffel, hetwelk slechts f.2,50 kost, wordt zell gescheren en laveeren de Heegermeer op.

Het weer wordt allengs beter en is speedig op de hoogte van een mooie warme zonnige zomersche dag. Misschien de eerste dit jaar! Wind kalm doch voldoende, zoodat Lou en Corle veel aan het roer. Pim en Hugo hangen meer in de byboot met beenen of hoofden in het water.

Zyn na een paar uur laveeren by de kruispelle, vlak by wrakboei en besluiten daar voor anker koffie te drinken.

Op het eilandje veel steertjes en vinden meerdere nesten met 1-, 2- en 3 eieren. Pim fotografeert een nest. Na koffiemaal zeilen weer omhoog en schuin voor den wind via Heeg naar Ylst, door Wymersloot en daarna naar Sneek.

Jongens willen nog zwemmen, doch vinden het beneden hun waardigheid om aan een lyntje, wyl boot blijft doorzeilen. Daarom zwemmen verboden zonder lyn wegens gevaar. Kort voor Sneek zelf aan de lyn even een bad genomen, waarna weer vlug in de kleeren en Sneek binnengezeild. Hugo krygt nog een nat been. Leggen by Waterpoort aan. + 8 uur diner : Ossenhaas, sla, aardappelen en bananen. Smaakt verrukkelijk. Na opruiming naar stad, waar kopje koffie en thee en glaasje bier.

Pim en Hugo komen later, daar met boot er tusschenuit. Om 10.15 uur terug naar boot, Moeder en Uffie naar hotel en allen ter koffie.

Hier breekt eenigzins een scheepsoproer uit onder de opvarenden, hetwelk met moeite onderdrukt, doch hetwelk zich 's nachts herhaalt en dat eerst door een schoenworp tegen het hoofd van een der leden van het gezelschap geheel wordt overwonnen. Hierna korte rust daar markttag.

Dinsdag 26 Juli.

Reeds vroeg vele stoom- en motorbooten beladen met kaas, vee en groenten ons wakken. Moeten bovendien verhalen naar overzyde.
Wind N.W.

Zellen de Sneekmeer op, waar heerlyk weer en licht vriesje. Doen een slagje naar het Oosten, alwaar op mooie plek anker uit en gaan zwemmen en koffie drinken. Ook Corie te water.

Dyschen zellen, Pim neemt een foto van de Luis Dirk, wordt weer opgepikt en gaan door schuin achter via Terhornstersluis naar IJnsom. Hier wind vrywel weg, zoodat aan de boomen.

Bereiken + 7 uur Grouw, alwaar aan kade aangelegd en gegeten. Lekker : vry taaië biefstuk met aardappelen en bloemkool en fruit toe.

Hierna de plaats in en thee en limonades by Dokter, waarby prachtig weer op terras tot 10,15 uur.

Jongens zien mooie boeiër, de "Kampioen" welke in huur door den Heer Arriens met gezelschap.

Hierna ter kooie.

Woensdag 27 Juli.

7.3/4 uur op na goede nachtrust. Mooi weer, doch weinig wind. Na komst van Moeder en Uffie nog eenige inkoopden gedaan, waarna onder zeil. Jongelui nog wat suf, doch sy worden na een verfrisschschend bad op Wyde Ee levendiger.

Gaan na lekker koffie te hebben gedronken en jongens in weide te hebben gespeeld weer onder zeil; kruisen op Wyde Ee zoodanig, dat we ieder tydstip zonder laeven terugkunnen, maar lucht is gaan werken en in 't Zuiden donderbui zit en ook in het Westen bui komt en lucht aan alle kanten dik wordt.

Plotseling tusschen Wyde Ee en Pkmeer komt bui los, rukwinden enz. Zellen vliegend verder. Plotseling huik grootzeil overboord, gevolgd door Moeders hoed. Dondert en bliksemt. Alles vlucht onder den wal, waar zellen neer en Roelf met my in boot om te trachten huik te vinden, 't welk niet gelukt; wel de hoed.

Het begint te gietregenen, terwyl het blijft hard te donderen en aan alle kanten lichten. Zitten in kajuit thee te drinken en ik journal by te houden. Zullen straks naar Grouw gaan. Eten nog aan boord, zien op 6 of 7 plaatsen brand door bliksem. Nadat regen wat minder, gaan Roelf, Lout en ik nogmaals trachten huik op te visschen. Moeten ook nu na vergeefsche pogingen terug naar boord. Halen de zeilen weer omhoog en dryven Grouw-waarts, krygen een nieuwe donderbui, zoodat alles kletsnat te Grouw gemeerd. Hier wordt aan boord gegeten, galgenmaal. Jongens zullen met my nog aan boord slapen. Intusschen is begonnen met pakken. Na tafel wandeling door Grouw. bezoek aan vrouw van Roelf, alwaar kopje thee. Jongens maken tochtje over Pikmeer met motorboot van Wester en sturen beurtelings. Lout ziet een mooi toerjacht van binnen. s Avonds tot 10.1/4 uur by Dokter op terras, thee, spuitwater en bier. Weer mooi en zacht. Daarna ter keule. s Morgens 8 uur 28 Juli op. Pakken koffers en zullen Hugo en Lout zien of auto gehaald kan worden. Hugo smoesjes waarin gesteund door Pim, zoodat Lout en Corle er op uit. Auto wordt na terugkeer gehaald, benzine en olie ingenomen en wagen bepakt. Moeder en Uffie verschynen, gaan daarna allen samen ontbyten in hôtel. Reken af met hôtel, garage, met schipper en met verhuurder schip, waarna allen ingestapt en naar Meerenveen, waar bezoekje huize de Kempenaer. Daarna door naar Meppel, waar koffie gedronken. Toen in eens door naar Warnsveld. Om 4.15 Hugo gehaald en Pim per tram vertrokken. Moeder en Uffie komen hetzelfde moment aan per trein en tram. Corle by huis afgezet. - .
